

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työnvälityslain 17 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan työnvälityslain työnvälitysr rikosta koskevaa rangaistussäännöstä muutettavaksi siten, että siinä säädetty vankeusuhka ulotettaisiin koskemaan myös niitä, jotka muuten kuin ansiotarkoituksessa välittävät työntekijöitä ulkomailta Suomeen. Esityksen tarkoituksena on saattaa kyseinen lainkoh-

ta vastaamaan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimusta numero 143. Nykyisessä muodossa kyseinen lainkohta on esteenä sopimuksen ratifiointille.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotettu muutos

Suomen ILO-neuvottelukunnan sopimusjaosto esitti selvityksessään Suomessa ratifiointimattomista ILO:n sopimuksista 25 päivänä elokuuta 1986 yksimielisesti muun muassa yleissopimuksen numero 143 (1975) ratifiointista. Yleissopimus koskee siirtolaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä sekä ulkomaalaisten työntekijöiden yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhtäläisen kohtelun edistämistä.

ILO:n siirtotyöläisiä koskevan yleissopimuksen numero 143 ratifiointin esteenä on tällä hetkellä työnvälityslain 17 §. Kyseisen lainkohdan rangaistussäännös ei täysin vastaa yleissopimuksen 6 artiklan 1-kohdan vaatimusta laittomasta palvelukseenotosta säädettävästä rangaistusuhasta.

Yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan kansalliseen lainsäädäntöön perustuvien toimenpiteiden on tehokkaasti paljastettava ulkomaalaisten työntekijöiden laitton palvelukseenotto sekä määrättävä ja sovellettava sellaisia hallinnollisia, siviilioikeudellisia ja rikosoikeudellisia rangaistuksia, joiden piiriin kuuluu myös vankeusrangaistus, kun on kysymyksessä ulkomaalaisten työntekijöiden laitton palvelukseenotto, sellainen työllisyystilanteesta johtuvan siirtolaisuuden järjestely, joka käsittää yleissopimuksen 2 artiklassa mainitut väärinkäytökset, ja kun on kysymyksessä tällaisen toiminnan tietoinen tukeminen joko hyötymistarkoituksessa tai muusta syystä.

Näin yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa edellytetään ulkomaalaisten työntekijöiden laittoman palvelukseenoton sekä tällaisen toiminnan tietoisesta tukemisesta sanktioimista siten, että myös vankeusrangaistukseen tuomitseminen on mahdollista. Yleissopimuksen 2 artiklassa, jolla ei ole vaikutusta ehdotettuun työnvälityslain 17 §:n muuttamiseen, on kyse sellaisesta ulkomaalaisten työntekijöiden työvoimaksi välittämisestä, jolla samalla loukataan näiden työntekijöiden kansainvälisiin sopimuksiin tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia oikeuksia.

Työnvälityslain 17 §:n 1 momentin mukaan laittomasta ulkomaalaisten välittämisestä työhön Suomeen saattaa seurata vankeusrangais-

tus vain silloin, kun välittämistä on harjoitettu ansiotarkoituksessa. Sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan vankeusrangaistukseen tuomitsemismahdollisuuden ei tulisi rajoittua pelkästään ansiotarkoituksessa tapahtuvaan välittämiseen.

Sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa edellytetään sanktioiden säätämistä myös niille, jotka tietoisesti tukevat artiklassa kuvattua toimintaa. Tältä osin on rikoslain nykyisiä tekijäkumppanuutta, yllyttämistä ja avunantoa koskevia säännöksiä pidettävä riittävän kattavina, joten tämän vuoksi muutostarpeita työväilytylain 17 §:ään ei ole. Osallisuudesta seuraavat

rangaistukset ovat sidoksissa päärikoksen rangaistusasteikkoihin.

Sopimuksen ratifiointiasteiden poistamispyrkimysten johdosta on ehdotettu työväilytylain 17 §:n muuttaminen perusteltua.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työväilytylain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä kesäkuuta 1959 annetun työväilytylain 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (652/85), näin kuuluvaksi:

17 §

Joka harjoittaa laitonta työväilytystä ansiotarkoituksessa, on tuomittava *työväilytyksrikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi. Samoin on tuomittava se, joka luvatta välittää tai vuokraa taikka julkisesti

ilmoittaa välittävänsä tai vuokraavansa työnte-kijöitä ulkomaille tai sieltä Suomeen.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 23 päivänä joulukuuta 1988

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Työvoimaministeri *Matti Puhakka*

Laki

työnvälityslain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä kesäkuuta 1959 annetun työnvälityslain 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (652/85), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

17 §

Joka harjoittaa laitonta työnvälitystä ansiotarkoituksessa, on tuomittava *työnvälitysringksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi. Samoin on tuomittava se, joka luvatta välittää tai vuokraa taikka julkisesti ilmoittaa välittävänsä tai vuokraavansa työntekijöitä ulkomaille.

Ehdotus

17 §

Joka harjoittaa laitonta työnvälitystä ansiotarkoituksessa, on tuomittava *työnvälitysringksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi. Samoin on tuomittava se, joka luvatta välittää tai vuokraa taikka julkisesti ilmoittaa välittävänsä tai vuokraavansa työntekijöitä ulkomaille *tai sieltä Suomeen*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .
